

Lovforslag nr. L 137. Fremsat den 27. marts 2008 af kulturministeren (Brian Mikkelsen)

Forslag

til

lov om ændring af lov om litteratur

(Fribyordning)

§ 1

I lov om litteratur, jf. lovbekendtgørelse nr. 1005 af 29. november 2003, foretages følgende ændring:

1. Efter § 6 indsættes som nyt kapitel:

»Kapitel 3 a

Fribyordning

§ 6 a. Kommuner, der er medlem af en organisation, der er godkendt efter stk. 2, kan yde økonomisk støtte til tidsbegrænsede ophold til udenlandske forfattere m.v., hvis ytringsfrihed krænkes i deres hjemlande. Støtte kan ydes, hvis forfatteren m.v.

- 1) er anbefalet til et fribyophold i kommunen af en international organisation, der er godkendt efter stk. 2, og
- 2) har opholdstilladelse i Danmark på grundlag af fribyordningen.

Stk. 2. Kulturministeren godkender efter samråd med ministeren for flygtninge, indvandrere og integration internationale organisationer, som har til formål at tilbyde fristeder for forfattere m.v., hvis ytringsfrihed krænkes i deres hjemlande.«

§ 2

Loven træder i kraft den 1. juli 2008.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

1. Indledning

Retten til frit at give udtryk for sine holdninger og meddele sine tanker til andre er en forudsætning for et åbent demokrati og for et mangfoldigt kulturelt og politisk samfundsliv. Det gælder i Danmark, og det gælder i resten af verden, og ytringsfriheden er som en fundamental frihedsrettighed beskyttet i den danske grundlov og i flere internationale konventioner.

I en række stater er ytringsfriheden imidlertid under pres. Forfattere, journalister og andre skribenter, der deltager i den offentlige debat og i deres lands kulturliv, oplever at blive udsat for repressalier og censur på grund af deres litterære virksomhed. De afskediges fra deres job og hindres i at udgive deres artikler og bøger m.v. De udsættes for forfølgelse og må gå under jorden. I nogle tilfælde er konsekvenserne endnu mere alvorlige. Hvert år oplever verden således, at forfattere og journalister bliver dræbt, fordi de vælger at kritisere en regering eller modsige magtfulde interessegruppers grundholdninger. For eksempel viser begivenhederne i forbindelse med offentliggørelsen af tegninger af Muhammed i europæiske aviser nødvendigheden af, at forfattere, journalister og skribenter kan udtrykke kritik af f.eks. regeringer og religiøse traditioner og regler – uden at skulle frygte for liv og frihed.

Kampen for demokrati og ytringsfrihed har i de seneste årtier bl.a. ført til etablering af internationale netværk af fristeder eller fribyer, der har til formål at give husly og arbejdsro til forfattere og skribenter m.fl., som på grund af krænkelser af ytringsfriheden i deres hjemlande er udsat for forfølgelse på grund af deres litterære virksomhed. I Europa er der således etableret et internationalt netværk af fristeder eller fribyer ved navn International Cities of Refuge Network, ICORN, som en række europæiske byer i dag er medlem af, herunder byer fra lande, som Danmark normalt sammenligner sig med. I Sverige opholder der sig således to forfattere i fribyer tilknyttet ICORN, i Tyskland to og i England en forfatter, mens der i Norge er syv forfattere tilknyttet fribyordningen. Det bemær-

kes, at den norske lovgivning indebærer, at forfattere under fribyordningen i Norge har status af flygtninge, hvilket er en særlig ordning, som ikke findes i de andre fribylande, og som regeringen heller ikke har planer om at indføre i Danmark. De internationale erfaringer med ordningen viser generelt, at de enkelte byer typisk kun har en enkelt forfatter, og at de enkelte lande samlet højest har nogle få forfattere. Det er regeringens forventning, at omfanget af ordningens anvendelse i Danmark vil blive sammenligneligt hermed. Omfanget af ordningens anvendelse vil indgå i evalueringen i 2009, jf. nedenfor.

Regeringen finder det afgørende, at Danmark bidrager til at fremme demokrati og respekten for det enkelte menneskes frihedsrettigheder i de lande, hvor undertrykkelse af demokratiske rettigheder, herunder ytringsfriheden, finder sted. Regeringen finder det således afgørende at markere, at Danmark støtter den kamp for ytringsfrihed og åbne demokratiske samfund, der foregår uden for vores lands grænser.

Regeringen ønsker på den baggrund at give danske kommuner mulighed for at tilslutte sig sådanne internationale netværk af fristeder, som har til formål at støtte forfattere, hvis ytringsfrihed krænkes, ved at tilbyde den enkelte forfatter midlertidigt ophold i en by i et andet land og mulighed for dér at udøve sin litterære virksomhed. På denne måde ønsker regeringen at markere sin støtte til de forfattere m.fl., der vælger at kæmpe for retten til frit at ytre deres tanker og meninger.

Det er samtidig væsentligt, at støtten til de forfulgte forfattere m.fl. ikke må opfattes som en måde, hvorpå undertrykkende regimer kan skaffe sig af med de pågældende forfattere, ved at disse opnår ophold i Danmark. Der er derfor ikke tale om, at de pågældende forfattere skal have permanent ophold i Danmark. De skal have et frirum for en periode og støtte til at fortsætte deres kamp for ytringsfriheden.

Med dette lovforslag skabes der mulighed for, at kommunerne kan yde den enkelte forfatter og dennes eventuelle familie økonomisk støtte under opholdet i kommunen, idet fribyordningen bl.a. indebærer, at by-

erne skal stille en møbleret bolig til rådighed samt give økonomisk støtte m.v. til forfulgte forfattere og skribenter. Endvidere giver lovforslaget bemyndigelse til, at kulturministeren efter samråd med integrationsministeren kan godkende internationale samarbejder af fribyer eller fristeder, således at det nødvendige hjemmelgrundlag for danske kommuners deltagelse i fribyordningen tilvejebringes.

Kommunal deltagelse i en international fribyordning skal således bl.a. betinges af, at det pågældende internationale samarbejde eller netværk er godkendt af kulturministeren.

Det er i den forbindelse hensigten, at kulturministeren, når det fornødne lovgrundlag foreligger, godkender organisationen International Cities of Refuge Network, ICORN. Lovforslaget indeholder på den baggrund en nærmere beskrivelse af denne organisations formål og opgaver.

Lovforslaget skal ses i sammenhæng med et lovforslag, der fremsættes af integrationsministeren om opholdstilladelse til udlændinge efter fribyordningen.

Under hensyn til at der er tale om en ny ordning, vil ordningen blive evalueret ved udgangen af 2009.

2. *Gældende ret*

Litteraturloven er en kunststøttelov, som giver mulighed for, at det statslige organ Kunstrådet kan yde støtte til fremme af dansk litteratur ud fra kunstneriske kvalitetskriterier. Loven indeholder imidlertid ikke nogen hjemmel til, at kommunerne kan yde støtte til forfattere, og der er i dag ikke hjemmel i kommunalfuldmagtsreglerne til, at danske kommuner kan yde økonomisk støtte til udenlandske forfatters ophold i Danmark. Det er derfor i dag ikke muligt for danske kommuner at tilslutte sig det internationale netværk af byer, som giver husly og arbejdsro til forfattere og skribenter, der er forfulgte på grund af en indskrænket eller helt fraværende offentlig ytringsfrihed i deres hjemlande.

3. *Den internationale fribyordning, ICORN*

3.1. *Baggrund*

Der har gennem historien været flere eksempler på, at byer har fungeret som fristed for og givet husly til forfattere og andre, der er blevet forfulgt på grund af deres litterære eller kunstneriske virksomhed m.v. I de seneste årtier har denne tradition fundet udtryk i etablering af netværk af fribyer, der har til formål i en periode at give forfulgte forfattere m.fl. beskyttelse og arbejdsro.

Det internationale netværk af fristeder, ICORN (International Cities of Refuge Network), der udgør et så-

dant netværk, blev etableret i juni 2006 og har hovedsæde i Stavanger, Norge.

ICORN udspringer af et internationalt netværk af fristeder eller fribyer, INCA (International Network for Cities of Asylum), som blev stiftet i 1994 på initiativ af bl.a. Salman Rushdie og på baggrund af en opfordring fra International Parliament of Writers, der blev etableret i 1993. INCA havde til formål at skaffe forfulgte forfattere et fristed, hvor de kunne udøve deres litterære virksomhed. Efter ca. 10 år blev INCA – bl.a. på grund af økonomiske problemer – nedlagt og erstattet af to nye organisationer, der omfatter en organisation med primært europæiske medlemsbyer, ICORN, og en nordamerikansk organisation, Cities of Refuge North America, der består af byer i USA.

ICORN har i dag 19 medlemsbyer, heriblandt Barcelona, Frankfurt, Stockholm, Edinburgh, Oslo, Hamburg og Hannover, ligesom ICORN samarbejder med Mexico City. ICORN støttes økonomisk af en række myndigheder og fonde, og organisationen samarbejder bl.a. med den nordamerikanske fribyorganisation Cities of Refuge North America og med fribyer i Canada og organisationer i andre dele af verden.

Det grundlæggende formål med ICORN og rammerne for organisationens arbejde er fastlagt i et charter, Founding Charter, af 11. juni 2006. Det fremgår heraf, at ICORN har til formål at etablere et netværk af fristeder, som kan yde beskyttelse til forfulgte forfattere, forsvare demokratiske værdier samt fremme ytringsfrihed og international solidaritet.

Charteret indeholder endvidere de grundlæggende betingelser for, at en forfatter m.v. kan optages på ICORNs liste over forfulgte forfattere, ligesom betingelserne for medlemskab af organisationen er fastlagt i fundatsen.

3.2. *ICORNs opgaver*

3.2.1. *ICORNs liste over forfulgte forfattere*

ICORN har til opgave at udarbejde en liste over forfattere m.fl., der er forfulgt i henhold til de kriterier, der er fastsat af ICORN, og som har behov for hjælp og beskyttelse inden for rammerne af fribyordningen.

En forfatter m.v. kan blive optaget på ICORNs liste over forfulgte forfattere efter ansøgning. Den pågældende skal i den forbindelse udfylde et ansøgningskema, hvorefter ICORN tager stilling til, om han eller hun kan optages på ICORNs liste over forfulgte forfattere.

ICORNs vurdering af, om en ansøger opfylder betingelserne for at blive optaget på listen over forfulgte forfattere, omfatter to elementer:

F. t. l. vedr. litteratur

For det første skal den pågældende virke som skribent (»writer«). Med udtrykket »skribent« sigtes mod en bred kreds af skøn- og faglitterær produktion. Omfattet er således skønlitterære forfattere, faglitterære forfattere, dramatikere, digtere samt redaktører, oversættere, forlæggere, journalister og illustratører.

Den enkelte ansøger skal have en vis produktion bag sig. Det indebærer f.eks., at den pågældende, der oplyser at være forfatter, skal have publiceret bøger og artikler, der er blevet bedømt som trykkeværdige af andre. Det indgår dog i denne vurdering, at det i dag er muligt at offentliggøre litterære værker, der tidligere er blevet trykt, gennem f.eks. internettet. En sådan offentliggørelse kan efter omstændighederne udgøre et tilstrækkeligt grundlag for at være omfattet af ordningen.

For det andet skal den pågældende være forfulgt på grund af hans eller hendes litterære virksomhed. De nærmere betingelser herfor er fastsat i ICORNs charter. Det fremgår heraf, at den pågældende skal være i fare på grund af sin litterære virksomhed, skal være idømt eller i fare for at blive idømt straf på grund af sin litterære virksomhed eller være ude af stand til frit at give udtryk for sine meninger af frygt for forfølgelse fra statslige myndigheder eller ikke-statslige sammenslutninger m.v.

I praksis foretages bedømmelsen af den enkelte ansøgers litterære produktion og ansøgerens situation af Writers in Prison, Committee, WiPC. WiPC er en permanent komité under International PEN, der arbejder for forfulgte forfattere og skribenter over hele verden. WiPC følger løbende sager om krænkelse af forfatteres og andre skribenters ytringsfrihed over hele verden, og komitéen fører bl.a. en database over sådanne sager.

Ved den konkrete vurdering af en ansøger til ICORN inddrager WiPC den nødvendige sagskundskab, der har kendskab til det pågældende land eller område. Typisk indgår 2-3 forskere, der kan trække på både egne og på PENs internationale netværk.

3.2.2. Betingelser for medlemskab af ICORN

Der følger af ICORNs charter en række betingelser, der skal opfyldes af den enkelte by, som ønsker at indgå aftale med ICORN og opnå medlemskab af netværket.

Byen skal som udgangspunkt påtage sig et værtskab for forfatteren for en periode på to år, medmindre andet aftales med ICORN. Byen skal endvidere bl.a. bistå med at skaffe forfatteren og dennes eventuelle familie opholdstilladelse, sørge for bolig, understøtte forfatteren og dennes eventuelle familie økonomisk

under opholdet samt understøtte den enkelte forfatters deltagelse i byens sociale og kulturelle liv og udpege en kontaktperson.

Hertil kommer, at ICORN mere generelt vurderer, om den pågældende by ligger i et land, hvor der er sikret en beskyttelse af forfatteres og andre skribenters ytringsfrihed.

Samtidig påtager ICORN sig en række forpligtelser over for den enkelte medlemsby. Dette drejer sig bl.a. om at bistå byen med rådgivning, understøtte organisering af seminarer og etablering af en hjemmeside, hvor de forfulgte forfattere kan offentliggøre deres arbejde.

Et medlemskab etableres ved, at der bliver indgået en aftale mellem ICORN og den pågældende by.

3.2.3. Etablering af aftale mellem fribyen og den enkelte forfatter

Det hører også til ICORNs opgaver at etablere kontakt mellem de forfattere, der er optaget på ICORNs liste over forfulgte forfattere, og de medlemsbyer, der ønsker at tilbyde en forfatter et ophold.

ICORN udarbejder i den forbindelse en personprofil for den enkelte forfatter. Profilen sendes til de byer, som kan være en mulighed for et eventuelt ophold. Typisk fremsendes 3-7 forfatterprofiler, således at den enkelte medlemsby kan vælge en forfatter e.l., der stemmer overens med byens eventuelle egne prioriteringer. Den enkelte by er ikke forpligtet til at invitere en af de forfattere, som ICORN har fremsendt personprofiler for.

Det påhviler den enkelte by, der ønsker at tilbyde et ophold til en forfatter e.l., at tage kontakt til forfatteren og formelt invitere den pågældende til et ophold i byen. Forfatteren har ikke pligt til at tage imod tilbuddet og kan således undlade at tage imod tilbuddet, f.eks. hvis der er forhold vedrørende opholdet – betingelserne for meddelelse af opholdstilladelse eller andet – som ikke stemmer overens med forfatterens behov og ønsker.

Hvis der opnås enighed om et ophold, indgår den pågældende by og den enkelte forfatter e.l. en aftale om opholdet i overensstemmelse med den aftale, som er indgået mellem den pågældende by og ICORN.

4. Kulturministeriets overvejelser og forslag

Hvis fribyordningen skal realiseres i Danmark, er det nødvendigt, at kommunerne får mulighed for at yde økonomisk støtte til forfatterens ophold, idet fribyordningen bl.a. indebærer, at byerne skal stille en møbleret bolig til rådighed for forfatteren, give økonomisk støtte og sikre adgang til skolegang m.v. til forfulgte forfattere og skribenter samt eventuelle æg-

tefæller og børn. For at give kommunerne den ønskede mulighed fremsætter kulturministeren derfor dette lovforslag om en ændring af litteraturloven, således at det nødvendige hjemmelsgrundlag for danske kommuners deltagelse i fribyordningen tilvejebringes.

Regeringen finder det mest hensigtsmæssigt, at dansk deltagelse i et fribynetværk etableres som en generel ordning, hvorefter kommunal deltagelse i et sådant netværk forudsætter, at samarbejdet er godkendt af kulturministeren efter samråd med integrationsministeren.

Med godkendelsen skal det bl.a. sikres, at den pågældende organisations formål og virke stemmer overens med formålet med at indføre en dansk fribyordning, og at den internationale organisation virker på et kvalificeret grundlag.

Som anført er det hensigten at godkende organisationen ICORN. Målgruppen for ICORNs virke er forfattere, journalister, oversættere, illustratører og andre skribenter samt andre personer, der formidler det skrevne ord og andres ytringer som f.eks. udgivere, forlæggere, redaktører.

Den danske fribyordning foreslås etableret som en frivillig ordning for kommunerne. Det vil således være den enkelte kommunalbestyrelse, der beslutter, om kommunen ønsker at søge om medlemskab af et internationalt netværk af fribyer, der er godkendt af kulturministeren, ligesom det påhviler den enkelte kommune selv at afholde de udgifter, der er forbundet hermed.

4.1. Kulturministerens godkendelse af international organisation.

Lovforslaget skal give danske kommuner hjemmel til at støtte udenlandske forfulgte forfatters ophold i Danmark på en række nærmere angivne vilkår. Først og fremmest kræves det, at en kommune skal være medlem af en af kulturministeren godkendt international organisation, der tilbyder sig som fristed for forfulgte forfattere. Lovforslaget giver således bemyndigelse til, at kulturministeren efter samråd med integrationsministeren kan godkende internationale samarbejder af fribyer eller fristeder. Med godkendelsen skal det bl.a. sikres, at den pågældende organisations formål og virke stemmer overens med formålet med at indføre en dansk fribyordning. Dette indebærer bl.a., at det ved godkendelse skal påses, at den internationale organisation har til formål at hjælpe forfattere og andre, der udøver litterær virksomhed, og som er udsat for forfølgelse i deres hjemland på grund af denne virksomhed. Er der tale om en organisation, der har en anden målgruppe, eller som ønsker at yde støtte til for-

fattere m.fl. af andre grunde end forfølgelse på grund af deres litterære virksomhed, kan organisationen ikke godkendes.

Det skal endvidere ved godkendelse påses, at den internationale organisation virker på et kvalificeret grundlag, og en godkendelse kan ophæves, såfremt det f.eks. viser sig, at en godkendt organisation ikke fungerer som tilsigtet, eller såfremt der i øvrigt sker misbrug af ordningen. I dag vil denne organisation være det ovenfor nævnte internationale netværk, ICORN (International Cities of Refuge Network). Endvidere omfatter hjemmelen kun økonomisk støtte til forfattere, som er anbefalet til et ophold i den pågældende kommune af den af kulturministeren godkendte internationale organisation af fribyer.

4.2. Forfattere og skribenter mv.

Målgruppen for en fribyordningen påtænkes først og fremmest at være forfattere, journalister og andre skribenter, der selv udfører litterær virksomhed. Med udtrykket »skribent« sigtes mod en bred kreds af skøn- og faglitterær produktion. Omfattet er således skønlitterære forfattere, faglitterære forfattere, dramatikere, digtere samt redaktører, oversættere, forlæggere, journalister og illustratører. Målgruppen påtænkes endvidere at være andre personer, der formidler det skrevne ord og andres ytringer. Dette kan særligt dreje sig om udgivere, forlæggere, redaktører m.fl.

4.3. Frivillig ordning for kommunerne

Det er frivilligt for kommunerne, om de ønsker at tilslutte sig den af kulturministeren godkendte internationale organisation af fribyer – og dermed, om de ønsker at påtage sig de økonomiske og administrative forpligtelser, der følger med et sådant engagement. Det er endvidere frivilligt for kommunerne, om de efter tilslutning til den internationale organisation konkret ønsker at tilbyde et fribyophold til en bestemt forfatter efter forslag af denne organisation. Udgifterne til forfatterens ophold forudsættes afholdt af de kommuner, der vælger at tilslutte sig ordningen. Det er Kulturministeriets hensigt, så vidt muligt i samarbejde med en række fonde og organisationer, at oprette en støtteordning, som skal støtte fribyforfatteres aktiviteter, eksempelvis udgivelser på enten dansk eller på hjemlandets sprog samt kulturelle arrangementer. Kulturministeriet vil i givet fald i en årrække bidrage til en sådan støtteordning med op til 1 mio. kr. årligt.

5. De økonomiske og administrative konsekvenser for det offentlige

For så vidt angår økonomiske konsekvenser, anslås det, at ordningen vil medføre øgede kommunale ud-

gifter i størrelsesordenen 3 mio. kr. årligt, idet udgifterne pr. forfatter forventes at være omkring 500.000 kr. Det bemærkes, at ordningen, som nævnt ovenfor er frivillig for kommunerne. Såfremt der etableres en støtteordning, jf. ovenfor, vil ordningen endvidere medføre statslige udgifter på op til 1 mio. kr. årligt, der afholdes inden for Kulturministeriets budgetramme.

For så vidt angår administrative konsekvenser, bemærkes, at de kommuner, der vælger at tilslutte sig ordningen, vil skulle påtage sig at stille en kontaktperson, en såkaldt fribykoordinator, til rådighed.

6. De økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet mv.

Lovforslaget indebærer ingen økonomiske eller administrative konsekvenser for erhvervslivet.

7. De administrative konsekvenser for borgere

Forslaget har ingen administrative konsekvenser for borgerne.

8. De miljømæssige konsekvenser

Forslaget har ingen miljømæssige konsekvenser

9. Forholdet til EU-retten

Forslaget indeholder ikke EU-retlige aspekter.

10. Hørte myndigheder og organisationer m.v.

Forslaget har været forelagt Rigsrevisionen, Kommunernes Landsforening, Danske Regioner, Københavns Kommune, Frederiksberg Kommune, Frederikshavn Kommune, Aalborg Kommune, Holstebro Kommune, Århus Kommune, Fredericia Kommune, Kolding Kommune, Odense Kommune, Roskilde Kommune, Ballerup Kommune (de nævnte kommuner har over for Kulturministeriet tilkendegivet interesse for at tilslutte sig fribyordningen), Dansk PEN, Trykkefrihedsselskabet, Højskolernes Sekretariat, Dansk Forfatterforening, Det Danske Akademi, Danske Skønlitterære Forfattere, Dansk Forlæggerforening, Danske Mediers Forum, Journalistforbundet, Danmarks Biblioteksforening, Danske Dramatikeres Forbund, Det Humanistiske Fakultet ved Københavns Universitet, Det Humanistiske Fakultet ved Aarhus Universitet, Det Humanistiske Fakultet ved Syddansk Universitet, Det Humanistiske Fakultet ved Aalborg Universitet, Dansk Kunstråd, Kunstrådet, Kunststyrelsen, Institut for Menneskerettigheder, Center for Kultur og Udvikling, Oversættercenteret Hald Hovedgård.

11. Sammenfattende skema

	Positive konsekvenser/ mindreudgifter	Negative konsekvenser/ merudgifter
Økonomiske konsekvenser for stat, kommuner og regioner	Ingen	Anslået 3.000.000 kr. i øgede kommunale udgifter, idet udgifterne pr. forfatter forventes at være ca. 500.000 kr. Det bemærkes dog, at ordningen er frivillig for kommunerne. Hvis der etableres en støtteordning, vil der endvidere være statslige udgifter på op til 1 mio. kr., som i givet fald afholdes inden for Kulturministeriets budgetramme
Administrative konsekvenser for stat, kommuner og regioner	Ingen	De kommuner, der vælger at tilslutte sig ordningen, vil skulle påtage sig at stille en kontaktperson, en såkaldt fribykoordinator, til rådighed.
Økonomiske konsekvenser for erhvervslivet	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for erhvervslivet	Ingen	Ingen
Miljømæssige konsekvenser	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for borgerne	Ingen	Ingen
Forholdet til EU-retten	Forslaget indeholder ikke EU-retlige aspekter	

*Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser**Til § 1*

Til nr. 1

Bestemmelsen giver i stk. 1 danske kommuner hjemmel til at yde økonomisk støtte til tidsbegrænsede ophold til udenlandske forfattere m.v., hvis ytringsfrihed krænkes i deres hjemlande. Støtten kan ydes på to betingelser, som angives i nr. 1) og 2)

Af nr. 1) fremgår, at forfatteren m.v. skal være anbefalet til et fribyophold i kommunen af en international organisation, der er godkendt efter stk. 2, hvorefter det kræves, at en kommune skal være medlem af en international organisation, der er godkendt af kulturministeren efter samråd med integrationsministeren, og som har til formål at tilbyde fristeder for forfulgte forfattere. I dag vil denne organisation være det internationale netværk ICORN (International Cities of Refuge Network). Hjemmelen omfatter således kun økonomisk støtte til forfattere m.v., som er anbefalet til et ophold i den pågældende kommune af den godkendte organisation, som i dag vil være ICORN.

Af nr. 2) fremgår det, at forfatteren m.v. skal have opholdstilladelse i Danmark på grundlag af fribyordningen. Bestemmelsen indebærer, at kommuner kun kan yde tilskud til forfattere, der har ophold i Danmark i medfør af den foreslåede bestemmelse i udlændingelovens § 9 c, stk. 4, som indgår i det lovforslag om ændring af udlændingeloven, som integrationsministeren samtidig har fremsat. Bestemmelsen skal sikre, at kommunernes fribystøtte ophører, hvis en fribyforfatter m.v. ikke længere har opholdstilladelse efter fribyordningen, f.eks. hvis opholdstilladelsen inddrages. Inddragelse af en fribyopholdstilladelse kan f.eks. ske, hvis den pågældende forfatter meddeles opholdstilladelse på andet grundlag, f.eks. asyl eller opholdstilladelse på grundlag af beskæftigelse. I sådanne tilfælde vil forudsætningen for kommunernes fribystøtte – et midlertidigt frirum til at arbejde for ytringsfriheden – ikke længere være til stede.

Af stk. 2 fremgår, at kulturministeren efter samråd med ministeren for flygtninge, indvandrere og integration godkender internationale organisationer, som har til formål at tilbyde fristeder for forfattere m.v., hvis ytringsfrihed krænkes i deres hjemlande. I dag vil

denne organisation være det internationale netværk
ICORN (International Cities of Refuge Network).

Til § 2

Det foreslås, at ændringsloven træder i kraft den 1.
juli 2008.

Til lovforslag nr. L 137. Skriftlig fremsættelse (27. marts 2008)

Kulturministeren (Brian Mikkelsen):

Herved tillader jeg mig for Folketinget at fremsætte:

Forslag til lov om ændring af lov om litteratur (fribyordning)

(Lovforslag nr. L 137).

Hovedformålet med lovforslaget er at gøre det muligt for danske kommuner i en begrænset periode at tilbyde husly og ophold til udenlandske forfattere og skribenter, hvis ytringsfrihed krænkes i deres hjemlande.

Lovforslaget er fremsat med henblik på at markere, at Danmark støtter den kamp for ytringsfrihed og åbne demokratiske samfund, der foregår uden for vores lands grænser.

I lovforslaget foreslås det bl.a., at danske kommuner gives mulighed for at tilslutte sig det internationale netværk af byer, der tilbyder sig som fristeder for forfattere, hvis ytringsfrihed krænkes, ved at tilbyde den enkelte forfatter

midlertidigt ophold i en by i et andet land og mulighed for der at bo og arbejde i fred i en periode. Lovforslaget indebærer, at kommunerne kan yde den enkelte forfatter og dennes eventuelle familie økonomisk støtte under opholdet i kommunen. Endvidere giver lovforslaget bemyndigelse til, at kulturministeren efter samråd med integrationsministeren kan godkende internationale samarbejder af fribyer eller fristeder, således at det nødvendige hjemmelsgrundlag for danske kommuners deltagelse i fribyordningen tilvejebringes.

Lovforslaget fremsættes samtidigt med integrationsministerens fremsættelse af lovforslag om en ændring af udlændingeloven, som skal skabe mulighed for, at der kan meddeles midlertidig opholdstilladelse her i landet til fribyforfattere- og skribenter.

Idet jeg i øvrigt henviser til lovforslaget med bemærkninger, skal jeg anbefale lovforslaget til Folketingets hurtige og velvillige behandling.”